

Наукові перспективи
Видавнича група

№ 5 (5)

2022

ІТ НАУКА ТЕХНІКА

серії: право, економіка, педагогіка, техніка, фізико-математичні науки

СЬОГОДНІ

Все буде Україна!

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук із державного управління»**

Громадська організація «Асоціація науковців України»

«Наука і техніка сьогодні»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки»)*

Випуск № 5(5) 2022

Київ – 2022

Publishing Group «Scientific Perspectives»

**Public Scientific Organization «Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration»**

Public organization «Association of Scientists of Ukraine»

"Science and technology today"

*("Pedagogy" series, "Law" series, "Economics" series, "Technology" series,
"Physical and mathematical sciences" series)*

Issue № 5(5) 2022

Kiev – 2022

**«Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки»): журнал. 2022.
№ 5(5) 2022. С. 496.**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу
присвоєно категорію "Б" із економіки та педагогіки**

*Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії наук
Азербайджану, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації
«Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»*

*Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук
з державного управління» (Рішення від 25.05.2022, № 6/5-22)*

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index
Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до
міжнародної наукометричної бази даних Research Bible

Головний редактор: Якимчук Аліна Юріївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

1. Артемчук Володимир Олександрович - доктор технічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.С. Пухова НАН України (Київ, Україна);
2. Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);
3. Бірюкова Тетяна Вікторівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри біологічної фізики та медичної інформатики Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна);
4. Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна);
5. Волк Павло Павлович — доцент кафедри водної інженерії та водних технологій Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна);
6. Гнатюк Сергій Олександрович - кандидат технічних наук, доцент, заступник декана факультету аеронавігації, електроніки та телекомунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
7. Дацій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);
8. Дівізніюк Михайло Михайлович - доктор фізико-математичних наук, професор, Завідувач відділу Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України" (Київ, Україна);
9. Дяденчук Альона Федорівна - кандидат технічних наук, старший викладач кафедри вищої математики і фізики Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (Мелітополь, Україна);
10. Забулонов Юрій Леонідович - доктор технічних наук, професор, Член-кореспондент НАН України, директор Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (Київ, Україна);
11. Ільїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна);
12. Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна);
13. Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна);
14. Квасніков Володимир Павлович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
15. Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна);
16. Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна);
17. Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна);
18. Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна);

19. Кузьмич Людмила Володимирівна - доктор технічних наук, головний науковий співробітник Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України (Київ, Україна);
20. Куницький Сергій Олегович - кандидат технічних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник науково-дослідної частини Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна);
21. Лук'ячук Олександр Петрович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин та обладнання Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна);
22. Маджд Світлана Михайлівна - доктор технічних наук, професор, професор кафедри зеленої економіки та економіки природокористування Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (Київ, Україна);
23. Микитин Тарас Миронович - кандидат технічних наук, завідувач кафедри економіки та менеджменту Рівненського державного інституту культури (Рівне, Україна);
24. Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна);
25. Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна);
26. Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завдувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна);
27. Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща) ;
28. Огієнко Микола Миколайович - кандидат технічних наук, професор кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
29. Одарченко Роман Сергійович - завідувач кафедри телекомунікаційних та радіоелектронних систем Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
30. Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна);
31. Опанасенко Володимир Миколайович — доцент кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
32. Охріменко (Жмурко) Тетяна Олександрівна - старший науковий співробітник кафедри комп'ютеризованих систем управління Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
33. Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна);
34. Поліщук Віталій Васильович — кандидат сільськогосподарських наук, завідувач відділу зрошення, відділення меліорації Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України (Київ, Україна);
35. Приходькіна Наталія Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);
36. Сапожников Станіслав Володимирович - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології Університету імені Альфреда Нобеля (Дніпро, Україна);
37. Синиціна Юлія Петрівна - кандидат технічних наук, PhD, доцент кафедри економічної та інформаційної безпеки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (Дніпро, Україна);
38. Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна) ;
39. Стахова Анжеліка Петрівна — старший викладач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
40. Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна) ;
41. Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна);
42. Федоренко Владислав Леонідович — доктор юридичних наук, професор, DrHb - доктор хабілітований наук правничих (Польська академія наук), Заслужений юрист України, директор Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України ((Київ, Україна);
43. Фесенко Андрій Олексійович - кандидат технічних наук, асистент кафедри кібербезпеки та захисту інформації Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (Київ, Україна);
44. Черненко Варвара Петрівна - кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики і вищої математики Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (Кременчук, Україна);
45. Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);
46. Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна);
47. Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна);
48. Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна);
49. Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна);
50. Яцишин Андрій Васильович - доктор технічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України" (Київ, Україна)

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

Баландіна І.С. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	11
Вороніна В.Л. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ НЕРІВНОМІРНОСТІ ГЛОБАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	20
Денисенко В.О., Денисенко В.С. ОЦІНКА РЕГІОНАЛЬНИХ ВІДМІННОСТЕЙ У ФОРМУВАННІ ТА РОЗВИТКУ СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ В УКРАЇНІ	34
Карпенко Ю.В., Карпенко Н.М., Степанова Л.В., Тужилкіна О.В. ПРОФОРІЄНТАЦІЙНІ ЗАХОДИ ДЛЯ МОЛОДІ З СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	47
Керимов К.К. УПРАВЛЕНИЕ ТРАНСПОРТНЫМИ ПРОЦЕССАМИ	58
Кобець Д.Л. МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ – ДИНАМІКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	70
Компанець К.А., Антонюк І.Ю., Медведєва А.О. ПРИЙОМИ МАРКЕТИНГУ В ОРГАНІЗАЦІЇ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	78
Кондрат І.Ю., Антошук І.А. ВПЛИВ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ІНФЛЯЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ	87
Кондрат І.Ю., Ососкало С.Л. ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ПОРТФЕЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	98
Кононенко Л.В., Назарова Г.Б., Шишкіна Т.М. ТРАНСФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ І ЦИФРОРІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	110

Літвак О.А., Літвак С.М. <i>ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ</i>	122
Матійчук Л.П., Новосад О.В., Павлова О.М. <i>ДЕРЖАВНІ ТА РИНКОВІ ШЛЯХИ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ</i>	139
Мушеник І.М., Прокопова О.П. <i>АНАЛІЗ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ І СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ : ДОСВІД КРАЇН ЄС</i>	153
Плющ В.М., Терещенко О.В. <i>ЕФЕКТИВНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	163
Самойловський А.Л. <i>УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ</i>	175
Сенченко В.В., Лі А.К. <i>КАПІТАЛІЗАЦІЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ВІРТУАЛЬНИХ МЕРЕЖЕВИХ СТРУКТУР</i>	189
Чернишова Л.І., Дулгеру А.І. <i>УПРАВЛІННЯ ІНФОКОМУНІКАЦІЯМИ ЯК ПЕРЕДУМОВА АКТИВІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА</i>	202
Шалімова Н.С., Смірнова І.В., Смірнова Н.В. <i>ВПЛИВ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ</i>	213
Яцишина І.В. <i>СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС</i>	223

СЕРІЯ «Педагогіка»

Авраменко О.О. <i>ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	236
---	-----

- Бурдонос Л.І., Виноградня В.М.** 248
*НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ*
- Бурмістров О.М., Гуца Т.О., Лунгол О.М., Габорець О.А.** 260
*ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО
ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ВЗАЄМОДІЇ БІЛКІВ ОРГАНІЗМУ З
ЛІГАНДАМИ ПРИ СТРЕСОВИХ НАВАНТАЖЕННЯХ В РАМКАХ
СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВГО ГУРТКА «MEDICAL SCIENCE»*
- Вдович С.М.** 270
*МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ
ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ*
- Єнгалічева І.В.** 284
*ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ПРОЦЕСІ
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ*
- Кірдан О.Л., Кудла М.В., Прищона С.М.** 293
*МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ*
- Кравець Л.М., Галан О.М.** 306
*СТРУКТУРНО-КОМПОНЕНТНИЙ СКЛАД ТА РІВНЕВА
ХАРАКТЕРИСТИКА ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО СОЦІАЛІЗАЦІЇ
ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО
ПІКЛУВАННЯ*
- Лазоренко С.А., Балашов Д.І., Чхайло М.Б., Бугаєнко Т.В.** 314
*ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ АДАПТАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДІТЕЙ-
ВЕСЛЯРІВ НА БАЙДАРКАХ ТА КАНОЕ СЕРЕДНЬОГО ТА
СТАРШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ*
- Логвиненко Т.О.** 327
*ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АРТ-ПЕДАГОГІКИ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ У
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ*
- Малишевський О.В.** 336
*ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ВЧИТЕЛІВ: ДОСВІД ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ*

Мешко Г.М., Габрусєва Н.В. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	353
Ордіна Л.Л. ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	366
Пічкур М.О. СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА, КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	377
Проконова О.П., Павельчук Ю.Ф. РОЛЬ КУРАТОРА ТА ІНСТИТУТУ КУРАТОРСТВА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	391
Рижиков В.С., Прохоров О.А., Колісник О.Л. ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ФОРМУВАННІ ПАТРІОТИЗМУ УКРАЇНСЬКИХ ВОЇНІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	403
Сілкова О.В., Макаренко О.В., Макаренко В.І., Хміль О.В. АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	411
Сінь Лу МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ	420
Тарасенко О.О., Івахненко І.О. СПОГАДИ ВАСИЛЯ АВСЄЄНКА ПРО КИЇВ	431
Фуркало В.С., Фуркало В.І. ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ У ЗВО УКРАЇНИ	442
Швидун В.М. ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	451

СЕРІЯ «Право»

- Телійчук В.Г., Антіпов А.Д.** 460
*ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ПРОТИДІЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЮ
НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ: ДЕЯКІ
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ*

СЕРІЯ «Техніка»

- Danylyan A.G., Maslov I.Z.** 476
BLACK SEA ENERGY DEPOSITS
- Ружинська Л.І., Мельник В.М.** 484
*МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ СУШІННЯ ПРИ
ВИГОТОВЛЕННІ ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА З НАДЛИШКОВОГО МУЛУ*

УДК 657

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-5\(5\)-213-222](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-5(5)-213-222)

Шалімова Наталія Станіславівна доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету, Центральноукраїнський національний технічний університет, проспект Університетський, 8, м. Кропивницький, 25008, тел.: (050) 908-66-28, <https://orcid.org/0000-0001-7564-4343>

Смірнова Ірина Володимирівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування, Центральноукраїнський національний технічний університет, проспект Університетський, 8, м. Кропивницький, 25008, тел.: (050) 652-29-22, <https://orcid.org/0000-0002-3755-4045>

Смірнова Надія Володимирівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування, Центральноукраїнський національний технічний університет, проспект Університетський, 8, м. Кропивницький, 25008, тел.: (050) 937-50-07, <https://orcid.org/0000-0003-0816-9348>

ВПЛИВ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ

Анотація. Основою спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, що передбачена законодавством України, є запровадження для суб'єктів малого підприємництва, до яких відносяться і фермерські господарства, єдиного податку, який замінює достатньо великий перелік податків, зборів та платежів, зменшує податкове навантаження, а відповідно впливає на структуру та обсяги податкової звітності фермерських господарств. Крім того для таких суб'єктів господарювання передбачена ще й скорочена фінансова звітність, що впливає на необхідність досліджень впливу обраної фермерським господарством системи оподаткування на формат як податкової, так і фінансової звітності. Незважаючи на велику кількість праць, присвячених дослідженню різних аспектів як систем оподаткування, так і складання звітності фермерських господарств, ґрунтовних досліджень впливу та взаємозв'язку системи оподаткування фермерського господарства на склад фінансової та податкової звітності все ще не вистачає.

Мета написання статті полягає у дослідженні впливу системи оподаткування на формування звітності фермерського господарства.

На підставі проведеного дослідження з'ясовано, що фермерські господарства - юридичні особи можуть самостійно в залежності від умов та результатів господарської діяльності обрати загальну чи спрощену (дві групи)

системи оподаткування, що зумовлює структуру та особливості складання податкової звітності господарства. Вибір при цьому господарство здійснює самостійно та і добровільно. Однак, структура та особливості складання фінансової звітності не залежать від системи оподаткування, оскільки законодавство, що регулює ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, передбачає обов'язкове складання спрощеної фінансової звітності за умови відповідності фермерського господарства ознакам мікро та малих підприємств. Тому можливо стверджувати, що запровадженої з метою стимулювання розвитку вітчизняного малого бізнесу елементи спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності сьогодні вже не є загальною системою, оскільки не пов'язані і не узгоджені між собою.

Ключові слова: фермерське господарство, бухгалтерський облік, система оподаткування, єдиний податок, податкова звітність, фінансова звітність, спрощена система оподаткування, обліку та звітності

Shalimova Nataliia Stanislavivna Doctor in Economics (Doctor of Economic Sciences), Professor, Dean of the Faculty of Economics, Central Ukrainian National Technical University, Universitetsky Ave., 8, Kropyvnytskyi, 25008, tel.: (050) 908-66-28, <https://orcid.org/0000-0001-7564-4343>

Smirnova Iryna Volodymyrivna PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Audit, Accounting and Taxation, Central Ukrainian National Technical University, Universitetsky Ave., 8, Kropyvnytskyi, 25008, tel.: (050) 652-29-22, <https://orcid.org/0000-0002-3755-4045>

Smirnova Nadiya Volodymyrivna PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Audit, Accounting and Taxation, Central Ukrainian National Technical University, Universitetsky Ave., 8, Kropyvnytskyi, 25008, tel.: (050) 937-50-07, <https://orcid.org/0000-0003-0816-9348>

THE INFLUENCE OF THE FARM TAXATION SYSTEM ON THE FORMATION OF REPORTING

Abstract. The basis of the simplified system of taxation, accounting and reporting provided by the legislation of Ukraine is the introduction of a single tax for small businesses, which include farms, which replaces a fairly large list of taxes, fees and charges, reduces the tax burden and, accordingly, affects structure and volumes of tax reporting of farms. In addition, abbreviated financial statements are provided for such entities, which affect the need to study the impact of the farm's chosen tax

system on the format of both tax and financial reporting. Despite the large amount of work on the study of various aspects of both tax systems and farm reporting, in-depth studies of the impact and relationship of the farm tax system on the composition of financial and tax reporting are still lacking.

The purpose of writing this article is to study the impact of the tax system on the formation of farm reporting.

Based on the study, it was found that farms - legal entities can independently, depending on the conditions and results of economic activity, choose a general or simplified (two groups) taxation system, which determines the structure and features of tax reporting. The choice of the farm is made independently and voluntarily. However, the structure and features of financial reporting do not depend on the tax system, as the legislation governing accounting and financial reporting provides for mandatory preparation of simplified financial statements provided that the farm meets the characteristics of micro and small enterprises.

Therefore, it can be argued that the elements of the simplified system of taxation, accounting and reporting introduced to stimulate the development of domestic small business are no longer a common system, as they are not connected and not coordinated with each other.

Keywords: farm, accounting, taxation system, single tax, tax reporting, financial reporting, simplified taxation system, accounting and reporting

Постановка проблеми. Важливість сільськогосподарського сектору економіки України та незамінність сільськогосподарської продукції зумовлюють актуальність досліджень щодо сучасного стану і подальшого розвитку аграрного комплексу. В результаті реформи організаційно-правових форм господарювання в аграрному секторі з'явилися і такі особливі господарства, як фермерські, для яких характерні особливості у формуванні фондів, капіталу, розподілі результатів, системах управління і оподаткування та організації обліку і контролю. Стійка робота фермерських господарств в умовах ринкової економіки є одним із критеріїв ефективності її функціонування. Але постійні зміни зовнішнього та внутрішнього середовища призводять до дестабілізації їх діяльності. Тому необхідність і важливість забезпечення економічної стабільності в роботі фермерських господарств досягається поєднанням комплексу виробничих, фінансових, організаційних та управлінських умов.

З метою стимулювання розвитку сфери малого бізнесу, а зокрема і фермерських господарств, в Україні запроваджена та діє спрощена система оподаткування, обліку та звітності, всі складові якої є взаємопов'язаними. Основою цієї системи є запровадження для фермерських господарств єдиного податку, який замінює достатньо великий перелік податків, зборів та платежів, зменшує податкове навантаження, а відповідно впливає на структуру та обсяги

податкової звітності фермерських господарств. Крім того для таких суб'єктів господарювання передбачена ще й скорочена фінансова звітність, що впливає на необхідність досліджень впливу обраної фермерським господарством системи оподаткування на формат звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оподаткування сільськогосподарських підприємств є традиційним об'єктом дослідження сучасних науковців. Воно висвітлюється в працях К. Головач, З. Варналія, К. Ващенко, В. Жука, С. Дриги, Ю. Іванова та ін. Сучасні умови господарювання зумовлюють актуальність дослідження оподаткування саме фермерських господарств, як типових представників суб'єктів господарювання в агросекторі. Зокрема, Загурська А. досліджує питання переходу на спрощену систему оподаткування, її різновиди, переваги та недоліки [1]. Войтенко Т. Досліджує форми оподаткування фермерських господарств [2].

Удосконаленню організації обліку та складання звітності аграрних підприємств, у тому числі фермерських господарств, також приділяється значна увага у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Так, Живко З.Б., Гнатишин Л.Б., Прокопишин О.С., Ціцька Н.Є. аналізують зарубіжну та вітчизняну практику складання звітності аграрних підприємств [3].

Однак, ґрунтовних досліджень впливу та взаємозв'язку системи оподаткування фермерського господарства на склад фінансової та податкової звітності все ще не вистачає.

Мета статті – дослідження впливу системи оподаткування на формування звітності фермерського господарства.

Виклад основного матеріалу. Як і будь-які суб'єкти господарської діяльності, фермерські господарства зобов'язані вести облік результатів такої діяльності з метою відображення їх у звітності. Так, Згідно зі ст. 28 Закону України «Про фермерське господарство» ці аграрні формування мають вести бухгалтерський облік результатів своєї роботи і подавати відповідним органам фінансову звітність, статистичну інформацію та інші дані, які встановлено законодавством України [4].

При цьому на думку Живко З.Б., Гнатишин Л.Б., Прокопишин О.С. та Н.Є. Ціцької, звітність фермерських господарств залежить від:

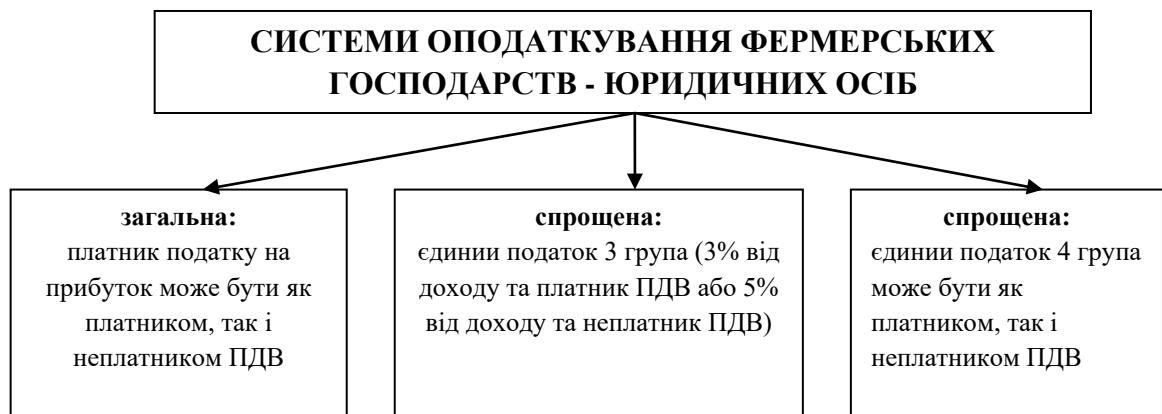
1) форми господарства – в цілому вони мають той же набір звітності, що й суб'єкт господарювання відповідного типу. Фермерське господарство як юридична особа складає таку ж звітність, як і звичайне сільськогосподарське підприємство. Фермерське господарство – фізична особа-підприємець (ФОП) – звітність, що й звичайний ФОП;

2) системи оподаткування – аналогічно звичайним юридичним особам і фізичним особам – вона може бути загальною й спрощеною. Наприклад, відмінність між формами фермерських господарств існує щодо фінансової звітності:

- фермерські господарства-юридичні особи складають фінансову звітність, до якої віднесено баланс і звіт про фінансові результати. Це відповідає ст. 28 Закону України про фермерське господарство;

- фермерські господарства - ФОП не складають фінансову звітність. Це пов'язано з тим, що, як правило, у фізичної особи не має балансу (звіту про фінансовий стан), так як його особисте майно не відокремлене від майна фермерського господарства. Варто зазначити, що форма створення фермерського господарства та система оподаткування визначають набір звітності, яку слід подавати у державні органи» [3].

Аналіз податкового законодавства засвідчив, що фермерське господарство, як юридична особа, може перебувати на трьох системах оподаткування (рис. 1).

Рис.1. Системи оподаткування фермерських господарств – юридичних осіб

Слід відмітити, що фермерські господарства, як правило, перебувають на третій або четвертій групі єдиного податку, по яких передбачено складання різних податкових декларацій. Перехід на спрощену систему оподаткування не лише змінює форму основної податкової декларації, але ще й відмінює сплату, а відповідно й подачу декларацій із таких видів податків, зборів та платежів:

- земельний податок (звільнення діє для третьої та четвертої групи єдиного податку, за виключенням третьої групи (з 01.07.2020 року) за умови передачі ділянки в оренду, найм, позику);

- рентна плата за спеціальне використання водних ресурсів (звільнення діє для четвертої групи єдиного податку).

Крім того згідно з пп. 252.1.4 і 252.1.5 Податкового кодексу України, фермерські господарства незалежно від системи оподаткування звільнені від рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин. Відповідно ними й не подається декларація щодо даної ренти [5]. Отже, при застосуванні спрощеної системи фермерське господарство може бути неплатником податку на прибуток і земельного податку, а також рентної плати за спецводокористування, якщо буде платником єдиного податку четвертої

групи. Види податкових звітів, що складаються та подаються фермерськими господарствами – юридичними особами представлено табл. 1.

Таблиця 4.1

Податкова звітність фермерського господарства - юридичної особи

Види звітів	Система оподаткування			
	ЗС	ЄП		
		3 група		4 група
	(3%)	(5%)		
Податкова декларація з податку на прибуток підприємства	+	-	-	-
Податкова декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	+/-	+/-	+/-	+/-
Податкова декларація з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)	+	-	-	-
Податкова декларація з рентної плати (додаток 1, користування надрами)	-	-	-	-
Податкова декларація з рентної плати (додаток 5, спецводокористування)	+/-	+/-	+/-	+/-
Податкова декларація з ПДВ	+/-	+/-	-	+/-
Податкова декларація платника єдиного податку третьої групи (юридичної особи)	-	+	+	-
Податкова декларація платника єдиного податку четвертої групи	-	-	-	+

Примітка: знак «+» – декларація подається обов'язково; «+/-» – подається, якщо є відповідний об'єкт оподаткування; «-» – не подається.

Складено за даними: [4].

Якщо у фермерському господарстві використовується праця найманих осіб, додатково подаються такі форми звітності:

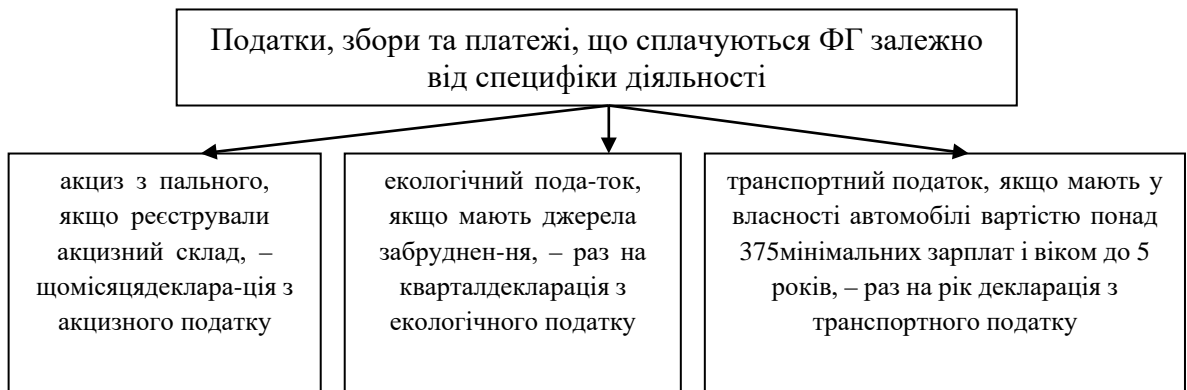
- щомісяця Звіт з ЄСВ (форма Д4) по ЄСВ з фонду оплати праці;
- щокварталу форма 1ДФ по податку на доходи фізичних осіб і військового збору з найманих осіб.

З 2021 р. дані звіти були об'єднані. Наказом Міністерства фінансів від 15.12.2020 р. № 773 було затверджено нову форму Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску.

Крім того залежно від специфіки здійснюваних господарських операцій крім вищенаведених податкових звітів, фермерські господарства можуть також бути платниками податків, зборів та платежів представлених рис. 2.

В умовах російської агресії з метою підтримки малого підприємництва в країні для платників єдиного податку третьої групи, які використовують особливості оподаткування, встановлені пунктом 9 підрозділу 8 розділу

XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, встановлюється можливість застосування відсоткової ставки у розмірі 2 відсотків доходу.

Рис. 2. Податки, збори та платежі, що додатково сплачуються фермерськими господарствами залежно від специфіки діяльності

Згідно з підпунктом 9.5 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу платники єдиного податку третьої групи, які використовують особливості оподаткування, встановлені цим пунктом, звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на додану вартість з операцій з постачання товарів, робіт та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України.

Таким чином, застосування ставки податку у розмірі 2 відсотків доходу передбачає включення податку на додану вартість до складу єдиного податку (як у випадку застосування ставки єдиного податку у розмірі 5 відсотків доходу).

Відповідно до підпункту 9.9 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу після припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України платники єдиного податку третьої групи, які на день припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України використовували особливості оподаткування, встановлені цим пунктом, з першого дня місяця, наступного за місяцем припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, втрачають право на використання особливостей оподаткування, передбачених цим пунктом, і автоматично вважаються такими, що застосовують систему оподаткування, на якій такі платники податку перебували до обрання особливостей оподаткування, передбачених цим пунктом.

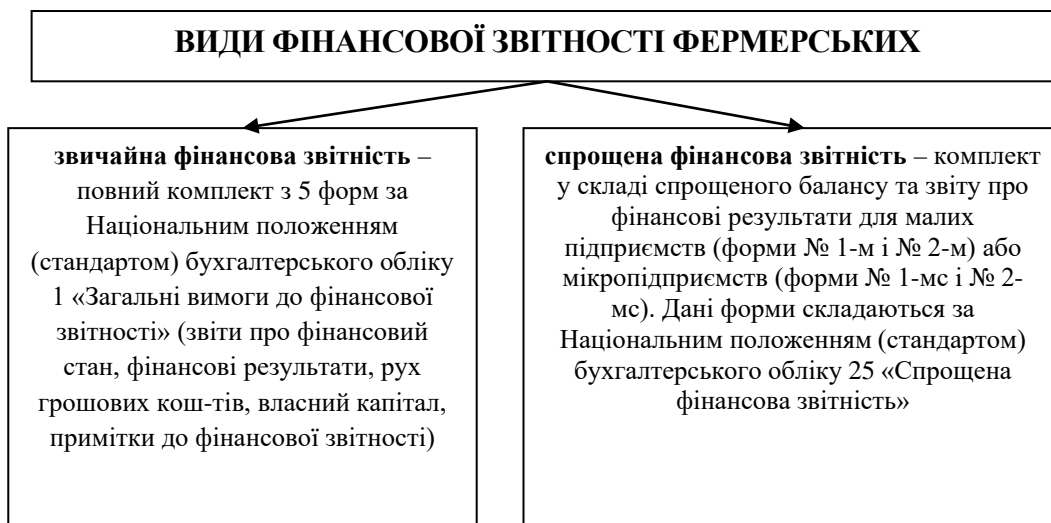
Тобто, оскільки режим єдиного податку за ставкою 2 відсотки має обмежений (тимчасовий) термін дії із подальшим автоматичним відновленням порядку обчислення ПДВ, він відрізняється від «класичного» єдиного податку встановленого пунктом 291.5 статті 291 Кодексу.

Тому суб'єктам господарювання, які обирають третю групу єдиного податку зі ставкою 2 відсотків доходу та на час переходу на спрощену систему оподаткування перебувають у статусі платника ПДВ, у відповідності до положень підпунктів 9.5 та 9.9 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу реєстрація платника ПДВ не анулюється.

З огляду на те, що в період дії воєнного стану платники ПДВ, які використовують особливості оподаткування, встановлені пунктом 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на додану вартість, то всі операції з реалізації товарів, послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, вважаються такими, що не є об'єктом оподаткування ПДВ, податкові накладні за такими операціями не складаються.

Фінансова звітність фермерським господарством подається у такому ж порядку, що й іншими суб'єктами господарської діяльності – юридичними особами. Види фінансової звітності фермерських господарств ілюструє рис. 3.

Рис. 3. Види фінансової звітності фермерських господарств

Згідно чинного законодавства вибір комплекту фінансової звітності відбувається таким чином:

- повний пакет – можна обрати завжди незалежно від обсягів діяльності і системи оподаткування;
- форми № 1-м і № 2-м – якщо фермерське господарство підпадає під критерії «мале підприємство» відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- форми № 1-мс і № 2-мс – якщо фермерське господарство підпадає під критерій «мікропідприємство» відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», або якщо воно знаходиться на єдиному податку (3 група)».

Фермерські господарства зазвичай підпадають під статус «мікропідприємство», ознаки яких наведено у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», згідно до вимог якого «для цього достатньо всього виконання двох із трьох критеріїв:

- балансова вартість активів до 350 тис. євро;
- чистий дохід до 700 тис. євро;
- середня кількість працюючих до 10 осіб [3].

У більшості фермерські господарства дотримуються перших 2 критеріїв. При цьому необхідно відмітити, що фінансова звітність по факту є частиною податкової звітності (окремий додаток) і подається разом із декларацією з податку на прибуток. Але фермерські господарства, платники єдиного податку, фінансову звітність не подають, так як це не передбачено п. 46.2 Податкового кодексу України. Фермерські господарства складають спрощену фінансову звітність мікропідприємства (форми № 1-мс і № 2-мс) або повний пакет фінансової звітності.

На сьогодні в Україні функціонує чотири форми фермерських господарств, які частково відрізняються організацією бухгалтерського обліку, порядком складання звітності, умовами оподаткування, відносинами власності. Правила ведення бухгалтерського обліку визначаються для кожного фермерського господарства індивідуально у Наказі про облікову політику, який затверджує власник.

Для мікрофермерських господарств дозволяється використання спрощеної системи бухгалтерського обліку без застосування подвійного запису, проте, з належним хронологічним і систематичним відображенням господарських операцій у відповідних реєстрах, книгах, журналах.

Призначенням фінансової звітності фермерських господарств є забезпечення внутрішніх і зовнішніх користувачів інформацією про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів і капіталу підприємства. До зовнішніх користувачів інформації бухгалтерського обліку можна віднести інвесторів, кредиторів, податкові і регулюючі органи, міністерства и галузеві відомства, споживачів. Інформаційні потреби різних груп користувачів відрізняються и визначаються передусім рішеннями, які приймаються на основі фінансової звітності.

Для більшості користувачів фінансової звітності суб'єктів господарювання аграрного сектору – фермерських господарств важливою є інформація, яка максимально враховує особливості даного виду економічної діяльності. Лише у такому випадку вона може бути якісною і давати змогу належним чином впливати на оцінювання фінансового стану и прийняття управлінських рішень.

Висновки. Проведене дослідження податкового законодавства засвідчило, що фермерські господарства - юридичні особи можуть самостійно в

залежності від умов та результатів господарської діяльності обрати загальну чи спрощену (дві групи) системи оподаткування, що зумовлює структуру та особливості складання податкової звітності господарства. Вибір при цьому господарство здійснює самостійно та і добровільно. Однак, структура та особливості складання фінансової звітності не залежать від системи оподаткування, оскільки законодавство, що регулює ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, передбачає обов'язкове складання спрощеної фінансової звітності за умови відповідності фермерського господарства ознакам мікро та малих підприємств. Тому можливо стверджувати, що елементи запровадженої з метою стимулювання розвитку вітчизняного малого бізнесу елементи спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності сьогодні вже не є загальною системою, оскільки не пов'язані і не узгоджені між собою.

Література:

1. Загурська А. Оподаткування фермерського господарства: системи та їх особливості. Ліга. Блоги. 15.02.2021 р. URL: <https://blog.liga.net/user/azahurska/article/39117>. (дата звернення: 03.04.2022).
2. Войтенко Т. Форми оподаткування ФГ. Податки і бухоблік. 2018. № 38. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/may/issue-38/article-36315.html>. (дата звернення: 03.04.2022).
3. Живко З.Б., Гнатишин Л.Б., Прокопишин О.С., Ціцька Н.С. Звітність аграрних підприємств: зарубіжна й вітчизняна практика. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 2. С. 383-392.
4. Про фермерське господарство. Закон України від 19.06.2003 № 973-IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/973-15/ed20051007> (дата звернення: 19.02.2022)
5. Податковий кодекс України в редакції від 21.11.2021 року. URL: <http://sfs.gov.ua/nk/> (дата звернення: 12.04.2022).

References:

1. Zahurska, A. (2021). Opodatkuvannia fermerskoho hospodarstva: systemy ta yikh osoblyvosti [Taxation of the farm: systems and their features]. *Lyha. Blohy - League. Blogs*. Retrieved from: <https://blog.liga.net/user/azahurska/article/39117>. [in Ukrainian].
2. Voitenko, T. (2018). Formy opodatkuvannia FH [Forms of taxation FG]. *Podatky i bukhoblik - Taxes and accounting*. 38. Retrieved from: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/may/issue-38/article-36315.html>. [in Ukrainian].
3. Zhyvko, Z.B., Hnatyshyn, L.B., Prokopyshyn, O.S. & Tsitska N.Ie. (2020). Zvitnist ahrarnykh pidpryemstv: zarubizhna y vitchyzniana praktyka [Reporting of agricultural enterprises: foreign and domestic practice]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky - Ukrainian Journal of Applied Economics*, 5, № 2, 383-392. [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy vid 19.06.2003 № 973-IV «Pro fermerske hospodarstvo» [Law of Ukraine of June 19, 2003 «On the farm» dated 19.06.2003 № 973-IV]. (2003, 19 June). Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/973-15/ed20051007>. [in Ukrainian].
5. Podatkovi kodeks Ukrainy v redaktsii vid 21.11.2021 roku [Tax Code of Ukraine as amended on November 21, 2021] (2021, 21 November). Retrieved from: <http://sfs.gov.ua/nk/>. [in Ukrainian].

Журнал

«Наука і техніка сьогодні»

(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки»)

Випуск № 5(5) 2022

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com